

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Ymholiad i Gynlluniau Strategol Cymraeg mewn Addysg

Ymgynghoriad

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru
National
Assembly for
Wales

Eich manylion cyswllt

Enw:	Hayden Llewellyn
A ydych yn ymateb fel unigolyn neu ar ran sefydliad?	
Sefydliad (a'ch rôl os yw'n berthnasol):	Prif Weithredwr, Cyngor y Gweithlu Addysg
Rhif ffôn / symudol:	029 2046 0099
E-bost:	hayden.llewellyn@cga.cymru
A hoffech gael eich cynnwys yng nghronfa ddata cysylltiadau'r Pwyllgor ar gyfer ymchwiliadau yn y dyfodol?	

Argaeledd ar gyfer sesiynau tystiolaeth lafar

Mae'r Pwyllgor wedi cytuno dros dro i gynnal sesiynau tystiolaeth lafar ar y dyddiadau isod.

Noder fod amser y Pwyllgor yn brin ac ni fydd yn gallu gwahodd pawb sy'n dangos diddordeb i ddod i sesiwn.

A fydddech yn fodlon dod i gyfarfod Pwyllgor i roi tystiolaeth lafar?	Byddwn	Na fyddwn
	Byddwn	
Dyddiad	Ar gael	
Dydd Iau 2 Gorffennaf (9.30 – 12.00)	Ydw	
Dydd Mercher 8 Gorffennaf (9.30 - 12.00)	Nac ydw	
Dydd Iau 16 Gorffennaf (9.30 – 12.00)	Ydw	

Datgelu gwybodaeth

Mae polisi'r Cynulliad [ynghylch datgelu gwybodaeth](#) ar gael. Gofalwch eich bod yn ystyried y manylion hyn yn ofalus cyn cyflwyno gwybodaeth i'r Pwyllgor.

Cyflwyno tystiolaeth

Os hoffech gyflwyno tystiolaeth, anfonwch gopi electronig o'ch ffurflen sylwadau at:
SeneddPPIA@cynulliad.cymru.

Fel arall, gallwch anfon y ffurflen at:

Sarah Bartlett, Dirprwy Glerc,

Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd, CF99 1NA

**YMATEB CYNGOR Y GWEITHLU ADDYSG (CGA) I YMGYNGHORIAD PWYLLGOR PLANT,
POBL IFANC AC ADDYSG CYNULIAD CENEDLAETHOL CYMRU I 'GYNLLUNIAU STRATEGOL
CYMRAEG MEWN ADDYSG'**

Ynghylch Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA)

1. Daeth CGA i fodolaeth ar 1^{af} Ebrill 2015. CGA yw'r corff rheoleiddio proffesiynol ar gyfer y gweithlu addysg, gan gynnwys athrawon ysgol, athrawon Addysg Bellach (AB) a gweithwyr cymorth dysgu mewn ysgolion a lleoliadau AB. Mae hefyd yn fwriad polisi gan Lywodraeth Cymru i ymestyn ymhellach gylch gorchwyl y Cyngor newydd i gynnwys gweithwyr leuenctid a gweithwyr proffesiynol ym maes dysgu yn y gweithle o fis Ebrill 2017.
2. Wrth ymateb i gais y Pwyllgor am dystiolaeth, nid yw'r Cyngor wedi ymateb i bob un o'r cwestiynau penodol yn yr holiadur, oherwydd bod y rhain y tu hwnt i'w gylch gorchwyl. Felly, bydd CGA yn cyfyngu ei gyflwyniad i gynnwys dau faes bras: sgiliau'r gweithlu, a datblygiad proffesiynol parhaus ar gyfer y gweithlu.

Darlun cenedlaethol, lleol neu ranbarthol o sgiliau'r gweithlu

3. Dan Ddeddf Addysg (Cymru) 2014, un o brif swyddogaethau CGA yw datblygu a chynnal Cofrestr Ymarferwyr Addysg. Mae'r Gofrestr hon yn adeiladu ar Gofrestr Athrawon Cymwys CyngACC.
4. Mae'r Gofrestr yn dal data helaeth ynghylch gallu athrawon ysgol cofrestredig yng Nghymru yn y Gymraeg, sydd wedi'i gasglu dros nifer o flynyddoedd. Mae data tebyg bellach yn cael ei gasglu ar gyfer athrawon addysg bellach, yr oedd yn ofynnol iddynt gofrestru am y tro cyntaf ym mis Ebrill 2015. Bydd data ar gael hefyd ar gyfer gweithwyr cymorth dysgu mewn ysgolion a sefydliadau AB pan fydd yn ofynnol iddynt gofrestru o fis Ebrill 2016.
5. Mae Atodiad A yn cyflwyno data o Gynodeb Ystadegau Blynnyddol CGA (1^{af} Mawrth 2015) ar lefel Cymru gyfan, yn ymwneud â:
 - nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu siarad Cymraeg;
 - nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg;
 - nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu addysgu'r Gymraeg fel ai iaith.

Mae hefyd yn cyflwyno data ar wahân ynghylch sgiliau yn y Gymraeg ymysg athrawon cyflenwi cofrestredig.

6. Ar 1^{af} Mawrth 2015, mae'r ystadegau allweddol canlynol o bwys:

- canran yr athrawon cofrestredig sy'n siarad Cymraeg yw 33.1%, ac mae canran y penaethiaid sy'n siarad Cymraeg yn uwch fyth, sef 41.3%. Mae 35.3% o athrawon newydd gymhwyso (ANG) yn gallu siarad Cymraeg;
- Mae 27.3% o athrawon cofrestredig yn dweud eu bod yn gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg, er bod 30.3% o ANG yn gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg;
- Mae 54% o athrawon cofrestredig yn gallu addysgu'r Gymraeg fel ail iaith, gyda 62% o ANG yn dweud eu bod yn gallu gwneud hyn.
- At ei gilydd, mae sgiliau yn y Gymraeg ymysg athrawon cyflenwi'n gyson â rheiny athrawon cofrestredig yn eu cyfanrwydd.

7. Mae Atodiad B yn mynd yn ei flaen drwy rannu'r data o'r Gofrestr yn fanylion helaethach i'r Pwyllgor, yn benodol yn ôl:

- awdurdod lleol
- cyfnod
- blynyddoedd ers cymhwyso

8. Bydd y Cyngor yn gallu darparu dadansoddiadau pellach os byddai hyn yn ddefnyddiol i'r Pwyllgor. Gallai hyn gynnwys meysydd data megis oedran, rhyw, blynyddoedd ers cymwysterau, y pwnc hyfforddi a'r pwnc a addysgir. At hynny, mae'r Cyngor wedi ymgymryd ag ystod o arolygon o'i gofrestreion yn flaenorol, gan gynnwys materion megis recriwtio a chadw, hyfforddiant cychwynnol athrawon a Sefydlu a gwaith cyflenwi. Byddai'r Cyngor yn falch o gynorthwyo'r Pwyllgor a Llywodraeth Cymru drwy gynnal arolwg o'i gofrestreion mewn perthynas â'r Gymraeg, pe ystyrid bod hyn o werth.

9. Barn CGA yw y bydd newid llwyddiannus yn narpariaeth y Gymraeg yn gofyn am gynllunio gweithlu effeithiol ar draws sectorau a lleoliadau addysgol. Er enghraifft, rydym yn gwybod bod recriwtio staff â'r sgiliau yn y Gymraeg ar gyfer y Cyfnod Sylfaen yn rhoi pwysau anferth ar feithrinfeydd nas cynhelir i recriwtio a chadw gweithwyr o'r fath.

Datblygu'r gweithlu addysg

10. Yn ogystal â mynd i'r afael â heriau recriwtio, bydd angen i strategaeth lwyddiannus ganolbwyntio ar ddatblygu sgiliau'r gweithlu addysg, hefyd.
11. O ystyried y cystadlu am raddedigion sy'n siarad Cymraeg, mae'n gwneud synnwyr i roi mecanweithiau ar waith i wella a datblygu sgiliau yn y Gymraeg yn y gweithlu addysgu sydd eisoes yn bodoli. Fodd bynnag, mae angen i hyfforddiant a datblygiad o'r fath fod o safon sicr, yn hygyrch ledled Cymru a chael ei gyllido'n ddigonol er mwyn rhoi cyfle cyfartal i athrawon.
12. Gan ystyried yr ystadegau, efallai ei bod yn werth edrych yn fanylach ar y cyfleoedd datblygu a ddarperir mewn swydd ar hyn o bryd, a pha mor effeithiol y maent.
13. Os gallwn allosod o adroddiad 2013 Estyn ar y Cyfnod Sylfaen, mae'r glir bod hyfforddiant rheolaidd yn gwella perfformiad ymarferwyr. Fodd bynnag, maent hefyd yn amlygu darlun tameidiog o ddarpariaeth ledled Cymru.

Pan fo ymarferwyr mewn ysgolion yn derbyn hyfforddiant a chymorth rheolaidd, maent yn fwy hyderus wrth addysgu'r Gymraeg. Fodd bynnag, ceir amrywiad eang o ran faint o hyfforddiant sydd ar gael i ymarferwyr mewn gwahanol awdurdodau. Yn yr achosion gorau, mae ymarferwyr yn derbyn hyfforddiant diweddar a chymorth rheolaidd, ond mae llawer sydd wedi derbyn hyfforddiant cyfyngedig yn unig i ddatblygu eu Cymraeg yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf. Prin iawn yw'r cyfleoedd hyfforddi yn y Gymraeg sydd ar gael i ymarferwyr yn y rhan fwyaf o leoliadau, yn aml oherwydd anawsterau yn ymwneud â rhyddhau staff i ddilyn hyfforddiant a chost talu staff i ddilyn hyfforddiant y tu allan i'w horiau gwaith arferol.
¹(tudalen 10)

*Nid yw arweinwyr yn derbyn digon o gymorth a hyfforddiant ar sut i werthuso effeithiolrwydd addysgu a dysgu ym maes Datblygu'r Gymraeg. Ychydig iawn o awdurdodau lleol sy'n cynnig hyfforddiant i benaethiaid ac uwch arweinwyr ar werthuso safonau a darpariaeth o ran y Gymraeg yn y Cyfnod Sylfaen.*²(tudalen 10)

Casgliad

14. Mae CGA yn ailadrodd ei ddymuniad i weithio gyda'r llywodraeth genedlaethol, llywodraeth leol a chonsortia i ddatblygu a gweithredu polisi'r gweithlu sydd wedi'i lywio gan y data unigryw mae'n ei ddal.

¹Estyn (Ion 2013) Datblygiad y Gymraeg yn y Cyfnod Sylfaen.

²Ibid.

15. Bydd y Gofrestr yn parhau i ddatblygu a thyfu i gynnwys gwybodaeth fanylach ynghylch y grwpiau newydd o gofrestreion, sef athrawon yn y sector Addysg Bellach a staff cymorth dysgu mewn ysgolion ac AB. Rydym yn credu na all hyn ond helpu i adeiladu darlun mwy cywir o sgiliau'r gweithlu ac felly hwyluso cynllunio strategol gwell.

Nifer yr athrawon ysgol sydd wedi'u cofrestru gyda CGA ar 1^{af} Mawrth 2015 yn ôl y Gymraeg

Wrth wneud cais i gofrestru neu ddiwygio cofnod athro ysgol cofrestredig, cynghorir athrawon ysgol i ystyried y meini prawf canlynol wrth ateb y cwestiynau perthnasol mewn perthynas â'u gallu yn y Gymraeg:-

Siaradwr Cymraeg: - yn ateb "Ydw" os ydynt yn ystyried eu bod yn rhugl neu'n weddol rugl yn y Gymraeg.

Gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg: - yn ateb "Ydw" os cawsant eu hyfforddi i addysgu, yn addysgu ar hyn o bryd neu erioed wedi addysgu dysgwyr drwy gyfrwng y Gymraeg, neu'n teimlo'n hyderus i wneud hynny.

Gallu addysgu Cymraeg fel ail iaith: - Y gofyniad ar hyn o bryd yw i bob dysgwr mewn ysgolion cyfrwng-Saesneg yng Nghymru ddysgu'r Gymraeg fel ail iaith. Yn y cyfnod cynradd, cydnabyddir y bydd gallu athrawon i addysgu Cymraeg fel ail iaith yn amrywio, gan ddibynnu ar ystod o ffactorau, gan gynnwys gallu'r athro ei hun yn y Gymraeg, a hyfforddiant. Os ydynt yn addysgu mewn ysgol feithrin, ysgol iau neu ysgol gynradd, fe'u cynghorir i ateb "Ydw" os ydynt yn addysgu'r Gymraeg fel ail iaith ar hyn o bryd neu os ydynt wedi'i wneud; fel arall, fe'u cynghorir i ateb "Nac ydw".

Nid yw rhai athrawon cofrestredig yn darparu'r wybodaeth hon, a nodir "Anhysbys" yn y meysydd perthnasol yn eu cofnod ar Gofrestr y Cyngor.

Nodiadau:

- Dyddiad tynnu'r data yw 31^{ain} Mawrth 2015;
- Mae'r holl ddata a ddarperir yn ymwneud ag "athrawon ysgol cofrestredig" a dangosir y ffigyrau fel rhai "gwirioneddol", yn hytrach na rhai "cyfwerth ag amser llawn";
- Mae nifer yr athrawon cofrestredig yn cyfeirio at "amser gwirioneddol", a gall gynyddu neu ostwng, gan ddibynnu ar gofrestriadau newydd a datgofrestriadau.

1. Nifer yr athrawon ysgol sydd wedi'u cofrestru gyda CGA ar 1^{af} Mawrth 2015 yn ôl y Gymraeg

	Siaradwr Cymraeg		Gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		Gallu addysgu Cymraeg fel ail iaith	
	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)
Ydw	12,383	33.1	10,205	27.3	20,165	54.0
Nac ydw	22,517	60.3	24,633	65.9	15,501	41.5
Anhysbys	2,455	6.6	2,517	6.7	1,689	4.5
Cyfanswm	37,355	100%	37,355	100%	37,355	100%

2. Nifer yr athrawon ysgol newydd gymhwysu sydd wedi'u cofrestru gyda CGA ar 1^{af} Mawrth 2015 yn ôl y Gymraeg

	Siaradwr Cymraeg		Yn gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		Gallu addysgu Cymraeg fel ail iaith	
	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)
Do	452	35.3	387	30.3	792	61.9
Naddo	827	64.7	892	69.7	487	38.1
Anhysbys	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	1,279	100%	1,279	100%	1,279	100%

3. Nifer y penaeithiaid sydd wedi'u cofrestru gyda CGA ar 1^{af} Mawrth 2015 yn ôl y Gymraeg

	Siaradwr Cymraeg		Gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		Gallu addysgu Cymraeg fel ail iaith	
	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)
Do	629	41.3	551	36.2	1,060	69.6
Naddo	717	47.1	798	52.4	282	18.5
Anhysbys	177	11.6	174	11.4	181	11.9
Cyfanswm	1,523	100%	1,523	100%	1,523	100%

4. Nifer yr athrawon ysgol cyflenwi sydd wedi'u cofrestru gyda CGA ar 1^{af} Mawrth 2015 yn ôl y Gymraeg

Noder

- Dyma is-set o'r data yn nhabl 1
- Unwaith yn unig y cyfrifir athrawon cyflenwi, waeth faint o restrau cyflenwi ALLau maent yn cael eu cynnwys arnynt neu nifer yr asiantaethau cyflenwi maent yn gweithio iddynt;

	Siaradwr Cymraeg		Gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg		Gallu addysgu Cymraeg fel ail iaith	
	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)	Nifer yr athrawon	Canran (%)
Do	1,484	31.4	1,192	25.2	2,539	53.7
Naddo	3,150	66.7	3,443	72.9	2,085	44.1
Anhysbys	91	1.9	90	1.9	101	2.1
Cyfanswm	4,725	100%	4,725	100%	4,725	100%

Cyflwyniad

Mae'r Cyngor yn cofnodi data ynghylch y Gymraeg ar gyfer yr athrawon hynny sydd wedi'u cofrestru gyda ni.

Wrth wneud cais i gofrestru neu wrth ddiwygio cofnod athro cofrestredig, cynghorir athrawon i ystyried y meini prawf canlynol wrth ateb y cwestiynau perthnasol mewn perthynas â'u gallu yn y Gymraeg:-

Siaradwr Cymraeg: - ateb “Ydw” os ydynt yn ystyried eu hunain yn rhugl, neu'n weddol rugl, yn y Gymraeg

Yn gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg: - yn ateb "Ydw" os ydych yn addysgu ar hyn o bryd neu os ydych wedi addysgu erioed drwy gyfrwng y Gymraeg, neu maent yn teimlo'n hyderus i wneud hynny

Nid yw rhai athrawon cofrestredig yn darparu'r wybodaeth hon, ac mae'r meysydd perthnasol yn eu cofnod ar Gofrestr y Cyngor wedi'u marcio'n "Anhysbys".

Nodiadau:

Dyddiad tynnu'r data yw 31^{ain} Mawrth 2015

Mae'r holl ddata a ddarperir yn ymwneud ag "athrawon cofrestredig" a dangosir y ffigyrau eu nodi fel rhai "gwirioneddol", yn hytrach na rhai "cyfwerth ag amser llawn";

Mae nifer yr athrawon cofrestredig yn cyfeirio at "amser gwirioneddol", a gall gynyddu neu ostwng, gan ddibynnu ar gofrestriadau newydd a datgofrestriadau.

Mae'r Cyngor yn dibynnu ar dderbyn gwybodaeth am ysgolion yn agor ac yn cau'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru, ac ni ymgwymerwyd ag unrhyw ymarfer paru data er mwyn cynhyrchu'r ystadegau hyn.

Saesneg / Cymraeg neu ddwyieithog.

Disgrifiad o Gyflogaeth
Pennaeth
Dirprwy Bennaeth
Pennaeth cynorthwyol
Pennaeth blwyddyn
Pennaeth adran
Athrawon

<i>Darprier niferoedd ar gyfer yr athrawon hynny sydd â'r disgrifiadau cyflogaeth isod er gwybodaeth yn unig, oherwydd bod yr unigolion yn gweithio ar gyfer sefydliad AB neu ALL; fodd bynnag, nid ydym yn gallu eu neilltuo i sector penodol sy'n gweithio yn yr ALL. Felly, nid ydynt wedi'u cynnwys mewn unrhyw un o'r tablau data a gyflwynir.</i>	
Gweithio fel athro cyflenwi neu ar gontract mewn Addysg Bellach (AB)	202
Peripatetig (Cynradd, Uwchradd ac Anghenion Addysgol Arbennig)	541
Gwaith rheolaidd di-gyswllt mewn ysgolion Cynradd neu Uwchradd	39

1. Nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu siarad Cymraeg yn ôl Awdurdod Lleol ar 31ain Mawrth 2015

Awdurdod Lleol	Meithrin					Cynradd					Canol					Uwchradd			
	Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm
Blaenau Gwent	0	0	0	0		32	224	42	298		8	75	8	91		17	92	18	127
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0		142	410	66	618		0	0	0	0		114	465	47	626
Caerffili	0	0	0	0		209	525	60	794		0	0	0	0		190	521	68	779
Caerdydd	4	14	1	19		391	1,064	151	1,606		0	0	0	0		327	885	105	1,317
Sir Gaerfyrddin	4	0	0	4		633	157	41	831		0	0	0	0		434	296	53	783
Ceredigion	0	0	0	0		266	11	3	280		101	7	2	110		178	61	10	249
Conwy	0	0	0	0		348	119	6	473		0	0	0	0		196	254	20	470
Sir Ddinbych	0	0	0	0		230	186	6	422		9	27	0	36		185	219	20	424
Sir y Fflint	0	0	0	0		224	456	45	725		0	0	0	0		146	474	67	687
Gwynedd	0	0	0	0		540	5	0	545		0	0	0	0		491	47	1	539
Ynys Môn	0	0	0	0		283	9	1	293		0	0	0	0		229	24	6	259
Merthyr Tudful	0	5	0	5		63	188	26	277		0	0	0	0		24	150	28	202
Sir Fynwy	0	0	0	0		43	297	19	359		0	0	0	0		41	291	32	364
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	0		161	393	48	602		0	0	0	0		141	319	75	535
Casnewydd	2	2	0	4		96	535	57	688		0	0	0	0		55	548	54	657
Sir Benfro	0	0	0	0		224	339	41	604		0	0	0	0		159	303	49	511
Powys	0	0	0	0		219	325	34	578		38	3	0	41		187	304	24	515
Rhondda Cynon Taf	0	5	0	5		315	547	90	952		38	0	0	38		295	650	90	1,035
Abertawe	0	0	0	0		237	731	105	1,073		0	0	0	0		210	569	103	882
Bro Morgannwg	1	9	0	10		158	440	59	657		0	0	0	0		115	444	45	604
Torfaen	0	1	1	2		72	263	31	366		0	0	0	0		108	271	40	419
Wrecsam	1	2	0	3		203	451	29	683		0	0	0	0		119	287	40	446
CYFANSWM	12	38	2	52		5,089	7,675	960	13,724		194	112	10	316		3,961	7,474	995	12,430

2. Nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ôl Awdurdod Lleol ar 31ain Mawrth 2015

	Meithrin					Cynradd					Canol					Uwchradd			
Awdurdod Lleol	Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm		Ydw	Nac ydw	Anhysbys	Cyfanswm
Blaenau Gwent	0	0	0	0		21	235	42	298		6	76	9	91		11	98	18	127
Pen-y-bont ar Ogwr	0	0	0	0		85	464	69	618		0	0	0	0		90	489	47	626
Caerffili	0	0	0	0		159	574	61	794		0	0	0	0		164	545	70	779
Caerdydd	4	14	1	19		319	1,135	152	1,606		0	0	0	0		265	945	107	1,317
Sir Gaerfyrddin	4	0	0	4		572	225	34	831		0	0	0	0		369	361	53	783
Ceredigion	0	0	0	0		256	21	3	280		96	12	2	110		161	78	10	249
Conwy	0	0	0	0		307	159	7	473		0	0	0	0		158	290	22	470
Sir Ddinbych	0	0	0	0		191	224	7	422		6	30	0	36		159	245	20	424
Sir y Fflint	0	0	0	0		134	542	49	725		0	0	0	0		104	514	69	687
Gwynedd	0	0	0	0		539	6	0	545		0	0	0	0		474	65	0	539
Ynys Môn	0	0	0	0		281	11	1	293		0	0	0	0		214	38	7	259
Merthyr Tudful	0	5	0	5		45	205	27	277		0	0	0	0		16	158	28	202
Sir Fynwy	0	0	0	0		32	307	20	359		0	0	0	0		34	298	32	364
Castell-nedd Port Talbot	0	0	0	0		124	427	51	602		0	0	0	0		108	351	76	535
Casnewydd	1	3	0	4		65	563	60	688		0	0	0	0		32	569	56	657
Sir Benfro	0	0	0	0		173	390	41	604		0	0	0	0		131	332	48	511
Powys	0	0	0	0		162	383	33	578		36	5	0	41		151	339	25	515
Rhondda Cynon Taf	0	5	0	5		240	620	92	952		38	0	0	38		253	690	92	1,035
Abertawe	0	0	0	0		196	770	107	1,073		0	0	0	0		164	612	106	882
Bro Morgannwg	0	10	0	10		117	482	58	657		0	0	0	0		94	285	40	419
Torfaen	0	1	1	2		60	273	33	366		0	0	0	0		99	458	47	604
Wrecsam	1	2	0	3		148	504	31	683		0	0	0	0		94	310	42	446
CYFANSWM	10	40	2	52		4,226	8,520	978	13,724		182	123	11	316		3,345	8,070	1,015	12,430

3. Nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu siarad Cymraeg yn ôl Awdurdod Lleol a'r blynyddoedd ers SAC ar 31ain Mawrth 2015

		Meithrin					Cynradd					Canol					Uwchradd				
	Siaradwr Cymraeg	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm
Awdurdod Lleol Cymru (cyfanswm)	Ydw	0	7	1	4	12	160	1,915	1,692	1,322	5,089	5	61	66	62	194	143	1,446	1,332	1,040	3,961
	Nac ydw	1	12	12	13	38	164	2,844	2,913	1,754	7,675	4	47	38	23	112	252	3,218	2,497	1,507	7,474
	Anhysbys	0	0	2	0	2	0	10	438	512	960	0	0	1	9	10	0	15	413	567	995
	Cyfanswm	1	19	15	17	52	324	4,769	5,043	3,588	13,724	9	108	105	94	316	395	4,679	4,242	3,114	12,430
Blaenau Gwent	Ydw	0	0	0	0	0	2	18	7	5	32	0	2	5	1	8	0	4	10	3	17
	Nac ydw	0	0	0	0	0	5	79	85	55	224	3	32	27	13	75	5	36	36	15	92
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	20	22	42	0	0	1	7	8	0	1	10	7	18
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	7	97	112	82	298	3	34	33	21	91	5	41	56	25	127
Pen-y-bont ar Ogwr	Ydw	0	0	0	0	0	3	52	49	38	142	0	0	0	0	0	5	60	31	18	114
	Nac ydw	0	0	0	0	0	8	143	180	79	410	0	0	0	0	0	9	190	166	100	465
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	31	34	66	0	0	0	0	0	0	1	21	25	47
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	11	196	260	151	618	0	0	0	0	0	14	251	218	143	626
Caerffili	Ydw	0	0	0	0	0	10	106	61	32	209	0	0	0	0	0	6	88	59	37	190
	Nac ydw	0	0	0	0	0	15	195	208	107	525	0	0	0	0	0	13	225	173	110	521
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	30	29	60	0	0	0	0	0	0	1	20	47	68
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	25	302	299	168	794	0	0	0	0	0	19	314	252	194	779
Caerdydd	Ydw	0	4	0	0	4	10	143	126	112	391	0	0	0	0	0	11	128	99	89	327
	Nac ydw	0	8	2	4	14	18	398	397	251	1,064	0	0	0	0	0	47	382	305	151	885
	Anhysbys	0	0	1	0	1	0	0	76	75	151	0	0	0	0	0	0	3	42	60	105
	Cyfanswm	0	12	3	4	19	28	541	599	438	1,606	0	0	0	0	0	58	513	446	300	1,317
Sir Gaerfyrddin	Ydw	0	2	1	1	4	22	210	222	179	633	0	0	0	0	0	11	143	150	130	434
	Nac ydw	0	0	0	0	0	1	57	67	32	157	0	0	0	0	0	9	119	117	51	296
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	19	22	41	0	0	0	0	0	0	0	19	34	53
	Cyfanswm	0	2	1	1	4	23	267	308	233	831	0	0	0	0	0	20	262	286	215	783
Ceredigion	Ydw	0	0	0	0	0	9	96	97	64	266	3	31	33	34	101	4	52	50	72	178
	Nac ydw	0	0	0	0	0	0	3	3	5	11	0	1	5	1	7	3	22	25	11	61
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	2	2	0	0	3	7	10
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	9	99	100	72	280	3	32	38	37	110	7	74	78	90	249
Conwy	Ydw	0	0	0	0	0	12	116	117	103	348	0	0	0	0	0	5	77	72	42	196
	Nac ydw	0	0	0	0	0	0	44	47	28	119	0	0	0	0	0	5	93	98	58	254
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	0	0	0	0	0	0	0	8	12	20
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	12	160	167	134	473	0	0	0	0	0	10	170	178	112	470
Sir Ddinbych	Ydw	0	0	0	0	0	6	88	74	62	230	0	1	6	2	9	4	77	50	54	185
	Nac ydw	0	0	0	0	0	4	86	62	34	186	1	12	6	8	27	3	100	67	49	219
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	3	3	6	0	0	0	0	0	0	0	6	14	20
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	10	174	139	99	422	1	13	12	10	36	7	177	123	117	424
Sir y Fflint	Ydw	0	0	0	0	0	5	84	71	64	224	0	0	0	0	0	4	62	41	39	146
	Nac ydw	0	0	0	0	0	6	188	164	98	456	0	0	0	0	0	8	217	148	101	474
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	2	23	20	45	0	0	0	0	0	0	0	19	48	67
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	11	274	258	182	725	0	0	0	0	0	12	279	208	188	687
Gwynedd	Ydw	0	0	0	0	0	21	167	184	168	540	0	0	0	0	0	14	138	158	181	491
	Nac ydw	0	0	0	0	0	1	3	0	1	5	0	0	0	0	0	2	17	16	12	47
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	22	170	184	169	545	0	0	0	0	0	16	155	174	194	539
Ynys Môn	Ydw	0	0	0	0	0	7	91	99	86	283	0	0	0	0	0	9	59	93	68	229
	Nac ydw	0	0	0	0	0	2	2	2	3	9	0	0	0	0	0	1	10	8	5	24
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	4	6
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	9	93	102	89	293	0	0	0	0	0	10	69	103	77	259
Merthyr Tudful	Ydw	0	0	0	0	0	1	29	14	19	63	0	0	0	0	0	0	12	3	9	24
	Nac ydw	0	3	1	1	5	6	82	61	39	188	0	0	0	0	0	9	61	49	31	150
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	9	17	26	0	0	0	0	0	0	1	10	17	28
	Cyfanswm	0	3	1	1	5	7	111	84	75	277	0	0	0	0	0	9	74	62	57	202
Sir Fynwy	Ydw	0	0	0	0	0	1	21	13	8	43	0	0	0	0	0	6	18	11	6	41
	Nac ydw	0	0	0	0	0	12	81	125	79	297	0	0	0	0	0	13	129	82	67	291
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	8	10	19	0	0	0	0	0	0	0	18	14	32
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	13	103	146	97	359	0	0	0	0	0	19	147	111	87	364
Castell-nedd Port Talbot	Ydw	0	0	0	0	0	4	58	53	46	161	0	0	0	0	0	4	49	60	28	141
	Nac ydw	0	0	0	0	0	9	141	157	86	393	0	0	0	0	0	8	125	120	66	319
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	15	33	48	0	0	0	0	0	0	0	32	43	75
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	13	199	225	165	602	0	0	0	0	0	12	174	212	137	535
Casnewydd	Ydw	0	1	0	1	2	5	54	22	15	96	0	0	0	0	0	4	25	19	7	55
	Nac ydw	0	0	0	2	2	15	219	197	104	535	0	0	0	0	0	17	267	182	82	548
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	25	31	57	0	0	0	0	0	0	3	27	24	54
	Cyfanswm	0	1	0	3	4	20	274	244	150	688	0	0	0	0	0	21	295	228	113	657
Sir Benfro	Ydw	0	0	0	0	0	4	99	62	59	224	0	0	0	0	0	7	62	51	39	159
	Nac ydw	0	0	0	0	0	10	117	110	102	339	0	0	0	0	0	7	115	95	86	303
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	15	25	41	0	0	0	0	0					

4. Nifer yr athrawon ysgol cofrestredig sy'n gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn ôl Awdurdod Lleol a blynyddoedd ers SAC ar 31ain Mawrth 2015

Awdurdod Lleol	Yn gallu addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg	Meithrin					Cynradd					Canol					Uwchradd				
		<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm	<1 (ANG)	1 - 10	11 - 20	21+	Cyfanswm
Cymru (cyfanswm)	Ydw	0	7	1	2	10	142	1,539	1,422	1,123	4,226	5	60	59	58	182	130	1,194	1,142	879	3,345
	Nac ydw	1	12	12	15	40	182	3,213	3,178	1,947	8,520	4	48	44	27	123	265	3,465	2,678	1,662	8,070
	Anhysbys	0	0	2	0	2	0	17	443	518	978	0	0	2	9	11	0	20	422	573	1,015
	Cyfanswm	1	19	15	17	52	324	4,769	5,043	3,588	13,724	9	108	105	94	316	395	4,679	4,242	3,114	12,430
Blaenau Gwent	Ydw	0	0	0	0	0	1	11	5	4	21	0	3	2	1	6	0	4	5	2	11
	Nac ydw	0	0	0	0	0	6	86	87	56	235	3	31	29	13	76	5	36	41	16	98
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	20	22	42	0	0	2	7	9	0	1	10	7	18
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	7	97	112	82	298	3	34	33	21	91	5	41	56	25	127
Pen-y-bont ar Ogwr	Ydw	0	0	0	0	0	2	33	27	23	85	0	0	0	0	0	5	48	25	12	90
	Nac ydw	0	0	0	0	0	9	161	201	93	464	0	0	0	0	0	9	202	172	106	489
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	2	32	35	69	0	0	0	0	0	0	1	21	25	47
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	11	196	260	151	618	0	0	0	0	0	14	251	218	143	626
Caerffili	Ydw	0	0	0	0	0	9	83	46	21	159	0	0	0	0	0	5	78	51	30	164
	Nac ydw	0	0	0	0	0	16	217	223	118	574	0	0	0	0	0	14	235	180	116	545
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	2	30	29	61	0	0	0	0	0	0	1	21	48	70
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	25	302	299	168	794	0	0	0	0	0	19	314	252	194	779
Caerdydd	Ydw	0	4	0	0	4	9	125	101	84	319	0	0	0	0	0	10	108	78	69	265
	Nac ydw	0	8	2	4	14	19	416	421	279	1,135	0	0	0	0	0	48	402	325	170	945
	Anhysbys	0	0	1		1	0	0	77	75	152	0	0	0	0	0	0	3	43	61	107
	Cyfanswm	0	12	3	4	19	28	541	599	438	1,606	0	0	0	0	0	58	513	446	300	1,317
Sir Gaerfyrddin	Ydw	0	2	1	1	4	20	187	200	165	572	0	0	0	0	0	10	121	126	112	369
	Nac ydw	0	0	0	0	0	3	80	92	50	225	0	0	0	0	0	10	141	141	69	361
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	16	18	34	0	0	0	0	0	0	0	19	34	53
	Cyfanswm	0	2	1	1	4	23	267	308	233	831	0	0	0	0	0	20	262	286	215	783
Ceredigion	Ydw	0	0	0	0	0	9	93	91	63	256	3	29	32	32	96	4	44	49	64	161
	Nac ydw	0	0	0	0	0	0	6	9	6	21	0	3	6	3	12	3	30	26	19	78
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	2	2	0	0	3	7	10
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	9	99	100	72	280	3	32	38	37	110	7	74	78	90	249
Conwy	Ydw	0	0	0	0	0	12	98	102	95	307	0	0	0	0	0	3	57	65	33	158
	Nac ydw	0	0	0	0	0	0	62	61	36	159	0	0	0	0	0	7	112	105	66	290
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	4	3	7	0	0	0	0	0	0	1	8	13	22
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	12	160	167	134	473	0	0	0	0	0	10	170	178	112	470
Sir Ddinbych	Ydw	0	0	0	0	0	6	76	57	52	191	0	1	3	2	6	4	63	42	50	159
	Nac ydw	0	0	0	0	0	4	98	79	43	224	1	12	9	8	30	3	114	75	53	245
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	3	4	7	0	0	0	0	0	0	0	6	14	20
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	10	174	139	99	422	1	13	12	10	36	7	177	123	117	424
Sir y Fflint	Ydw	0	0	0	0	0	3	45	42	44	134	0	0	0	0	0	4	41	31	28	104
	Nac ydw	0	0	0	0	0	8	226	193	115	542	0	0	0	0	0	8	237	157	112	514
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	3	23	23	49	0	0	0	0	0	0	1	20	48	69
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	11	274	258	182	725	0	0	0	0	0	12	279	208	188	687
Gwynedd	Ydw	0	0	0	0	0	21	166	184	168	539	0	0	0	0	0	13	131	155	175	474
	Nac ydw	0	0	0	0	0	1	4	0	1	6	0	0	0	0	0	3	24	19	19	65
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	22	170	184	169	545	0	0	0	0	0	16	155	174	194	539
Ynys Môn	Ydw	0	0	0	0	0	7	89	99	86	281	0	0	0	0	0	9	50	88	67	214
	Nac ydw	0	0	0	0	0	2	4	2	3	11	0	0	0	0	0	1	19	12	6	38
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	4	7
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	9	93	102	89	293	0	0	0	0	0	10	69	103	77	259
Merthyr Tudful	Ydw	0	0	0	0	0	1	20	11	13	45	0	0	0	0	0	0	9	1	6	16
	Nac ydw	0	3	1	1	5	6	91	63	45	205	0	0	0	0	0	9	64	51	34	158
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	0	10	17	27	0	0	0	0	0	0	1	10	17	28
	Cyfanswm	0	3	1	1	5	7	111	84	75	277	0	0	0	0	0	9	74	62	57	202
Sir Fynwy	Ydw	0	0	0	0	0	0	15	9	8	32	0	0	0	0	0	8	12	8	6	34
	Nac ydw	0	0	0	0	0	13	87	129	78	307	0	0	0	0	0	11	135	85	67	298
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	8	11	20	0	0	0	0	0	0	0	18	14	32
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	13	103	146	97	359	0	0	0	0	0	19	147	111	87	364
Castell-nedd Port Talbot	Ydw	0	0	0	0	0	4	46	40	34	124	0	0	0	0	0	4	41	41	22	108
	Nac ydw	0	0	0	0	0	9	152	169	97	427	0	0	0	0	0	8	132	139	72	351
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	1	16	34	51	0	0	0	0	0	0	1	32	43	76
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	13	199	225	165	602	0	0	0	0	0	12	174	212	137	535
Casnewydd	Ydw	0	1	0	0	1	2	31	20	12	65	0	0	0	0	0	3	12	15	2	32
	Nac ydw	0	0	0	3	3	18	241	197	107	563	0	0	0	0	0	18	279	185	87	569
	Anhysbys	0	0	0	0	0	0	2	27	31	60	0	0	0	0	0	0	4	28	24	56
	Cyfanswm	0	1	0	3	4	20	274	244	150	688	0	0	0	0	0	21	295	228	113	657
Sir Benfro	Ydw	0	0	0	0	0	2	67	54	50	173	0	0	0	0	0	6				